

Diyabetes mellitus tanısı için kimler test edilmelidir

Tip 1 diyabetes mellitus hastalarında genellikle klinik bulgular başlangıçta bariz olduğu için; poliüri, polidipsi, polifaji, kilo kaybı gibi tipik semptomları olan hastalarda kan şekeri ölçümleri ile tanı hemen konulabilmektedir. Tip 2 diyabetik hastalarda ise bu semptomlar sıklıkla bulunmaz. Çünkü bu semptomların oluşması için glukozüri oluşturacak düzeyde hipergliseminin olması gerekir. Glukozüri oluşabilmesi için kan şekeri değerinin renal eşik olarak adlandırılan 180-200 mg/dL aşması gerekmektedir. Diyabetes mellitus hastalarının pek çoğunda kan şekeri seviyesi bu değerdan çok daha düşük olduğu için, hastalarda diyabetin tipik semptomları bulunmaz.

Toplumda çok sık bulunan bir hastalık olması, tanı koymada gecikildiğinde çeşitli komplikasyonlar ile karşılaşılabılır olması nedeni ile tip 2 diyabetes mellitus sadece semptomatik kişilerde değil hiçbir semptomu olmayan kişilerde de araştırılmalıdır.

Tip 2 diyabet riski çok yüksek kişiler

- Daha önce bozulmuş glukoz toleransı veya bozulmuş açlık glisemisi veya HbA1c düzeyi % 5.7 üzerinde saptanmış olanlar
- Gestasyonel diyabetes mellituslu hamilelik geçirmiş kadınlar
- Koroner arter hastalığı tespit edilmiş kişiler
- BMI > 40 kg/m² üzerinde olan kişiler

Bu kişiler her yıl diyabetes mellitus yönünden tetkik edilmelidir.

Tip 2 diyabet riski yüksek kişiler

- Birinci derece akrabalarında tip 2 diyabet olan kişiler
- BMI > 30 kg/m² üzerinde olan kişiler
- Polikistik over sendromu olan kişiler
- HDL kolesterol seviyesi < 35 mg/dL ve trigliserit seviyesi > 250 mg/dL üzerinde olan kişiler
- Akantosis nigricans bulgusu olan kişiler

Bu kişiler 25 yaşından sonra en az her 3 yılda bir diyabetes mellitus yönünden tetkik edilmelidir.

Tip 2 diyabet riski yüksek çocuklar

- İdeal ağırlığının % 120 üzerinde olan çocuklarda ek olarak
 - Ebeveynlerinin birinde tip 2 diyabet varsa
 - İnsülin direnci bulgusu varsa (Akantosis nigricans, hiperlipidemi, polikistik over sendromu, hipertansiyon)
 - Annenin gebeliğinde gestasyonel diyabet öyküsü

Bu çocuklar puberte döneminden sonra en az her 3 yılda bir diyabetes mellitus yönünden tetkik edilmelidir.

Bunlar dışında kalan diyabet riski düşük kişiler de hiç bir semptomu olmasa bile 45 yaşından sonra her 3 yılda bir diyabetes mellitus yönünden tetkik edilmelidir.